T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/322
KARAR NO : 2021/375
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Yargı kararı ile hükmedilen tazminatın tamamını ödemiş bulunan davacı tarafından, ödenen tazminatın olayda sorumlu olduğu ileri sürülen davalı idareden rücuen tahsili istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. M.M.G. Av. F.O.
Davalı : Çanakkale İl Özel İdaresi
Vekili : Av. D.S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Çanakkale İdare Mahkemesinin 11/11/2016 tarihli ve E.2014/581 K.2016/809 sayılı kararı uyarınca dava dışı 3. şahsa ödenen tazminata konu zararın Çanakkale İl Özel İdaresinin sorumluluğundaki kanallardan gelen sudan kaynaklandığından bahisle haksız olarak ödenen brüt 36.989,33-TL'nin ödeme tarihi olan 10/01/2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte rücuen ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2 . **Çanakkale 2. Asliye Hukuk Mahkemesi, 06/03/2019 tarihli ve E.2018/270, K.2019/36 sayılı kararı** ile, *"HMK. nun 114/1 -b ve 115/2 maddeleri gereğince dava şartı yokluğu (yargı yolu) nedeniyle"* davayı usulden reddetmiş, kararın 07/01/2021 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamı deliller birlikte değerlendirildiğinde: Çanakkale İl Özel İdaresinin anılan deşarj nitelikli dere yatağı yapmaması, bu hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olması, İl Özel İdaresinin kamu hizmeti görmekle yükümlü olduğu dolayısıyla bu hizmetin verilmemesi nedeniyle meydana gelen zararın giderilmesinde anılan kurumun özel hukuk hükümlerine tabi olamayacağı, zararın hizmetin hiç verilmemiş olmasından kaynaklandığı, bu nedenle de 2577 sayılı İYUK' un 2 nci maddesi uyarınca idare aleyhine idare vargı yerinde tam yargı davası açılması gerektiği kanaatine varılmıştır. Nitekim Yargıtay'ın yerleşik içtihatları da bu yöndedir.

Tüm bu nedenlerle, davalı vekilinin yargı yolu itirazının yerinde olduğu, yargı yolunun caiz olmadığı, idare mahkemelerinin görevli olduğu ..."

3. Davacı bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Çanakkale İdare Mahkemesi, E.2021/302 sayılı dosyasında 29/03/2021 tarihli gönderme kararına istinaden;** 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 28/04/2021 tarihli ve E.2021/302 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; Çanakkale İdare Mahkemesinin 11/11/2016 tarih ve E:2014/581 K:2016/809 sayılı kararı uyarınca dava dışı 3. kişi Ali İhsan UZUNOĞLU'na ödenen tazminata konu zararın Çanakkale İl Özel İdaresinin sorumluluğunda kanallardan gelen sudan kaynaklandığından bahisle haksız olarak ödenen brüt 36.989,33-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle Çanakkale 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2018/270 esasına kay den açılan davada, söz konusu Mahkemenin 06/03/2019 tarih veE:2018/270, K:2019/36 sayılı kararı ile davanın dava şartı yokluğu (yargı yolu) nedeniyle usulden reddine karar verildiği, davacı vekilinin istinaf başvurusunun Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Onuncu Hukuk Dairesinin 07/01/2021 tarih ve E:2019/1763, K:2021/42 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine aynı gerekçelerle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, tazminat davasına bakan Mahkemece hükmolunan tazminatın tamamının

ödenmiş olduğu gözetildiğinde, olayda zarar gören taraf yönünden, ortada tazminat davasında giderilmemiş bir alacak bulunduğundan söz edilemeyeceği gibi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde belirtilen "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, zarar gören tarafından idari yargı yerinde açılacak bir idari dava yoluyla giderilmesi gereken zararın olduğundan da bahsedilemeyeceği açıktır.

Öte yandan, ortada. Devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışındaki alacakların tahsil usulünü düzenleyen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren bir kamu alacağı da bulunmamaktadır.

Bu durumda, tam yargı davası niteliği taşımayan ve konusu bir kamu alacağı olmayan Mahkeme kararının yerine getirilmesi sonucu ödenen tazminatın davalı idareden tahsili için açılan rücu davasının Borçlar Kanunu hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiğinden, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır"

III. İLGİLİ HUKUK

5. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 167.maddesi şöyledir:

"Aksi kararlaştırılmadıkça veya borçlular arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça, borçlulardan her biri, alacaklıya yapılan ifadan, birbirlerine karşı eşit paylarla sorumludurlar.

Kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun, ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır. Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rücu edebilir.

Borçlulardan birinden alınamayan miktarı, diğer borçlular eşit olarak üstlenmekle yükümlüdürler"

6. Aynı Kanun'un 168.maddesi ise şöyledir:

"Diğerlerine rücu hakkına sahip olan borçlulardan her biri, ifa ettiği miktar oranında alacaklının haklarına halef olur "

7. 3533 sayılı Kanun'un 4.maddesinde şu düzenleme yer almıştır:

"Katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle ikinci maddede yazılı dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve taşınmaza ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hakimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir."

8. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını müteselsil sorumluluk gereğince ödemiş bulunan davacı tarafından, ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, olayda sorumlu olduğu ileri sürülen Çanakkale İl Özel İdaresinden rücuen tahsili istemiyle açılmıştır.

12. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kamu kurumları arasındaki uyuşmazlıkların hakem sıfatıyla hukuk mahkemesinde çözümlenmesi gerektiği, ayrıca uyuşmazlığa konu olayın tam yargı davası niteliği taşımayan bir rücu davası olduğu dikkate alındığında, anılan bu rücu davasında Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği tartışmasız olup, ortada 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde belirtilen "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, zarar gören tarafından idari yargı yerinde açılacak bir idari davanın bulunmadığı da sabittir.

13. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Çanakkale İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Çanakkale 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/03/2019 tarihli ve E.2018/270, K.2019/36 sayılı görevsizlik

kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİYARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Çanakkale İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Çanakkale 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/03/2019 tarihli ve E.2018/270, K.2019/36 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz	Şükrü	Mehmet	Birol
AKINCI	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN